

Отже, аналізуючи роль історичних постатей у формуванні української національної ідентичності в умовах війни, можна зробити важливі висновки. Ці особистості, від Богдана Хмельницького до Надії Савченко, відіграли ключову роль у зміцненні національної свідомості, надихаючи українців на боротьбу за свою країну та цінності. Їхні дії та ідеали стали основою для розвитку національної ідентичності та незалежності, демонструючи важливість героїзму, опору та відданості ідеалам свободи. Ці історичні постаті не лише вплинули на політичні та соціальні процеси свого часу, але й залишили неоціненний внесок у культурну спадщину України, формуючи міцний фундамент для майбутніх поколінь.

Література

1. Букреєва І., Чичановські, І., Коваленко О. Українська нація: формування чи відновлення ідентичності?. *Sociological Studios*, 2023. (1 (22)), 6-14.

Маніяк Віталій

(м. Миколаїв)

ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: ЗБЕРЕЖЕННЯ ЧИ НЕХТУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ІДЕНТИЧНІСТЮ?

У статті, визначенні ключові аспекти, які чинять значний вплив на процес збереження та формування національної ідентичності українців, сформовані практичні кроки вирішення існуючих проблем, як на державному так і на локальному рівнях.

Інформатизація суспільного простору стрімко підвищила процес культурної глобалізації, що в свою чергу значно впливає на фактор збереження національної ідентифікації серед українців. Відповідне явище викликане значною кількістю факторів – це і глобальна комунікація, технологічний прогрес, міграційні потоки в результаті російсько-української війни та безумовно сам факт масштабного військового протистояння на території України. Очевидно, що всі зазначені аспекти докорінно впливають на спосіб сприйняття та відображення національними суб'єктами своєї культурної приналежності до держави.

На тлі глобальних подій, які мають місце в Україні національно-культурна ідентичність перебуває під особливим натиском, першочерговий вплив чинить явище глобалізації, яке варто розглядати, комплексно враховуючи як позитивні так і негативні прояви. Відповідно до чого, деструктивним відображенням глобалізації є тенденція до деформацій національного елемента під тиском домінуючих світових тенденцій, які широко використовують українці, при цьому втрачаючи зв'язок з національною ідеєю. З іншого боку глобалізація вносить нові можливості для культурного обміну, співпраці та взаєморозуміння між націями. Іншим не менш вагомим викликом сьогодення є російсько-українська війна.

Очевидно, що вона чинить негативний вплив на фактор збереження культурної ідентичності українського народу, через застосування країною агресором механізмів пропаганди, які в свою чергу деформують структуру міжетнічного та національного діалогу у вітчизняному суспільстві, що значно дестабілізує суспільні настрої. З іншого боку війна, як ніколи згуртувала українське суспільство, яке стало на шлях оборони територіальної та національно-культурної цілісності держави.

Одним з центральних змістових акцентів в контексті дослідження є прагнення зберегти національну ідентичність українців, яка визначається рядом факторів: традиціями, мовою, звичаями та іншими культурними елементами. Проте на заваді стоять ряд проблем: по-перше, це вплив глобальних медіа та інтернету; по-друге, складним викликом є російсько-української війна, яка стала причиною серйозного потрясіння для українського суспільства, впливаючи на всі аспекти життя, включаючи культурну сферу. Таким чином, дослідження проблематики збереження та захисту національно-культурної ідентичності українців в умовах мультикультурного світового простору та російсько-української війни є надзвичайно актуальним і важливим питанням для подальшого розвитку української державності.

Основна мета розглянути проблеми глобалізації та російсько-української війни у контексті мультикультурного середовища та збереження національної ідентичності; проаналізувати теоретичні підходи до національно-культурної ідентичності; сформулювати шляхи збереження національної ідентифікації серед українців.

Національна ідентичність є складним конструктом, який виникає в результаті взаємодії різних факторів, включаючи етнічність, культурні звичаї, соціальну структуру та вплив зовнішніх чинників. Для розуміння цього поняття в науковому дискурсі розкинулися різні теоретичні підходи, кожен з яких викриває національну ідентичність зі свого унікального погляду. Так, до прикладу етнічний підхід - базується на концепції етнічної приналежності як основної складової ідентичності. В межах підходу, ідентичність формується на основі спільної етнічної приналежності, історії, мови, традицій та обрядів, коли самоідентифікація українців визначається генетичними, культурними та історичними факторами, і має тенденцію до збереження в часі [3].

В свою чергу, культурний підхід є результатом співвіднесення з культурними цінностями, символами та традиціями. Ідентичність в цьому контексті формується через спільне сприйняття та розуміння культурних практик та норм у межах певної спільноти. Доволі цікавим є соціальний підхід, який акцентує увагу на ролі соціального середовища та взаємодії з іншими суб'єктами суспільства та розглядає національно-культурну ідентичність як результат соціальних процесів, включаючи соціалізацію, взаємодію з спільнотами, а також роль інституцій та структур у формуванні ідентичності. Конструктивістський підхід аналізує процес формування ідентичності як результат активного вибору та будівництва особистого образу, ідентичність розглядається як результатом інтерпретації культурних та соціальних впливів,

які індивід сприймає та адаптує під свої потреби та уявлення про себе [2]. Належний змістовий акцент на теоретичних підходах в межах дослідження, щодо формування національної ідентичності є необхідним фактором у подальшому процесі моделювання практичних шляхів збереження та відтворення національної приналежності українців до держави.

Перейдемо до аналізу дискусійних аспектів дослідження. *По-перше*, мова йде про культурну глобалізацію, яка відіграє значну роль у трансформації національно-культурної ідентичності, оскільки вона сприяє зближенню духовних цінностей, розповсюдженню масової культури та сприйняттю глобальних норм. Вплив глобалізації на національно-культурну ідентичність українського суспільства проявляється у багатьох аспектах, від культурних та мовних змін до сприйняття світових цінностей [1]. Завдяки зростанню інформаційних технологій, українці мають доступ до різноманітних культурних впливів з усього світу, що може призвести як до збагачення культурного досвіду, так і до зміни у сприйнятті власної культурної ідентичності. Особливе місце відводиться мережі інтернет та соціальним комунікативним платформам, які стають не лише джерелом інформації, а й майданчиком для обміну культурними впливами. Спостерігається доволі негативна тенденція, коли українці активно споживають зарубіжний медіа контент та культурні продукти, що призводить до асиміляції ідей, образів та власних національних цінностей.

Ми переконані, що проблематику питання глобалізації не варто розглядати як виключно деструктивний фактор, варто виділити потенційно позитивний вплив на національно-культурну ідентичність українського суспільства, адже вона надає можливість українцям ділитися своєю культурою та традиціями з іншими народами, сприяє встановленню міжкультурного діалогу та взаєморозумінню. Також, глобалізація дозволяє українцям використовувати нові технології та інновації для збереження та просування своєї культурної спадщини у світовому контексті, поряд з цим культурна асиміляція може мати позитивний вплив за рахунок відкриття нових культурних ідей та впливів може сприяти творчому розвитку та новаторським підходом у мистецтві, літературі та інших сферах культурного життя. Важливим на наш погляд є збереження балансу між відкритістю до нових культурних ідей та збереженням унікальних аспектів української ідентичності та культурної спадщини для підтримки життєздатності та самовизначення українського народу у глобальному світі.

Ще одним викликом, що впливає на рівень національної ідентичності є російсько-українська війна, яка стала важливим випробуванням для національної та культурної ідеї українського суспільства. Війна спровокувала серйозні зміни у світосприйнятті, цінностях та підходах до культурної ідентичності, що впливає на формування національної суб'єктності кожного українця. Політичні та ідеологічні виміри конфлікту також мають серйозний вплив на українців, в мова йде про російську пропаганду, яка активно використовує різноманітні інструменти для дестабілізації суспільства та дискредитації української ідентичності, що ставить під сумнів українські цінності, викликаючи внутрішній конфлікт та роздробленість серед населення

[4]. Незважаючи на негативні наслідки, які приносить війна, вона також змушує українців знову переосмислити свою ідентичність та цінності, вона спонукає до пошуку нових способів вираження культурної спадщини, вона зміцнює важливість збереження та просування української мови, традицій, обрядів та інших аспектів національної ідентичності.

Ми переконанні, що збереження та примноження національно-культурної ідентичності стають ключовим завданням в умовах сьогодення, тому очевидним є формулювання практичних шляхів на державному рівні, які можуть сприяти цьому процесу. *По-перше*, необхідно акумулювати зусилля в напрямку підтримки освіти та культурних програм, адже історія, мова, традиції – це основа культурної спадщини. *По-друге*, прослідковується потреба у розвитку медіа та інформаційних ресурсів, щодо надання можливостей для популяризації національно-культурної та історичної спадщини на широкий загал. *По-третє*, необхідно приділяти увагу питанням збереження мовної монополії, адже мова – це ключовий елемент національної згуртованості. *По-четверте*, необхідно сприяти активізації мобільності студентства та залучення їх до громадської активності, участі в політичних процесах, що дозволить суспільству активно впливати на події в державі.

Ми не обмежуємося формулюванням виключно загальнодержавних стратегічних шляхів вирішення досліджуваної проблематики у відповідному напрямку, на противагу пропонуємо певні локальні кроки, які значно швидше можуть сприяти вирішенню існуючих проблем. *По-перше*, це популяризація історичної та культурної самобутності українців через організацію фестивалів, виставок, майстер-класів, де населення може дізнатися більше про традиції, звичаї та історію свого регіону, такі заходи допомагають укріпити почуття належності до власної культурної спадщини. *По-друге*, популяризація державної мови, шляхом впровадження відповідних навчальних проєктів для населення. *По-третє*, модернізація освітніх програм в межах мультидисциплінарного підходу з чітким змістовим акцентом на усвідомлення здобувачами освіти національних традицій та історії української державності.

Висновки. Україна в сучасних умовах стикається з рядом труднощів на шляху до національної монолітності, основними факторами які чинять домінуючий вплив є глобалізація інформаційного простору та російсько - українська війна, яка значно активізувала вплив агресора на вітчизняне медійне середовище в метю ведення активної пропагандистської діяльності, що змушує українців переосмислювати національні та культурні цінності.

На наш погляд, формулювання шляхів збереження культурної ідентичності є першим кроком до нівелювання існуючої проблеми у відповідному напрямку. Рішучою відповіддю на виклики глобалізації та військової ескалації полягає в здатності мультикультурної спільноти до адаптації та інтеграції нових культурних впливів, одночасно зберігаючи власну ідентичність та цінності.

Важливим є підтримка культурних ініціатив, розвиток міжкультурного діалогу та пошук нових шляхів співіснування та взаєморозуміння в умовах

глобалізації та конфлікту, адже тільки через спільні зусилля та повагу до культурної різноманітності можна забезпечити збереження та розвиток національно-культурної ідентичності в епоху викликів сучасності.

Література

1. Козловець М. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації. Житомир, 2009. 558 с.
2. Степико М.Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування. Київ, 2011. 336 с.
3. Денисюк Ж.З. Масова культура як чинник трансформування національно-культурної ідентичності в умовах глобалізації. Київ, 2010. 16 с.
4. Хилько М.І., Семенченко Ф.І. Національно-культурна ідентичність як політична цінність. Київ, 2023.

Мамренко Анастасія

(м. Миколаїв)

ХАРАКТЕРНІ СТРАВИ МИКОЛАЇВЩИНИ

У статті розглядаються страви, які притаманні Миколаївській області.

Українська кухня налічує багато національних страв. Для кожного регіону України характерні свої оригінальні страви, які описують його культуру та звичаї. Завжди цікаво дізнатися, як формувалися смаки та уподобання того чи іншого народу або окремої місцевості. Має свою особливість харчових уподобань і місто Миколаїв. Розташований на півострові, омитою двома річками Інгул та Південний Буг, Миколаїв розжився власною стравою. Та чи була ця стравина винаходом перших поселенців чи мала більш давню традицію? Питання залишається відкритим.

Здавна Миколаїв славиться юшкою по-миколаївськи з томатом і борщем із бичками. І це не дивно, що в більшості стравах є риба, адже місто, як зазначалося омивається річками та знаходиться біля Дніпро-Бузького лиману.

Деякі дослідники вважають, що юшка по-миколаївськи виникла на Кінбурнській косі, що в Миколаївській області [1]. В меню мешканців Кінбурна часто можна зустріти рибні страви. Інгредієнти для рибної юшки включають звичну рибу, картоплю та спеції. Особливістю страви є додавання до неї томатної пасти під час приготування. Подається юшка з соусом зі сметани та часнику. Іноді в рецептах використовують заміник свіжої риби – рибну консерву.

Ще одною фірмовою стравою є борщ із бичками. Друга назва – Матвіївський борщ. Він був визнаний кулінарною спадщиною, та входить до Гастрономічної карти України, як представник Миколаївської області. Рецепт цього борщу з'явився ще в козацьку добу, його тримають в секреті ще й досі. Він може бути червоним або зеленим. Матвіївський борщ варто варити у великій